

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Издръжка на членове на семейството

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

НЕМСКИ

Swipe to change

Издръжка на членове на семейството

Германия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Лицата, които може да бъдат задължени да плащат издръжка са:

децата — на своите родители,

родителите — на своите деца,

съпругът — на другия съпруг,

внуците или правнуците — на своите баби и дядовци или прабаби и прадядовци,

бабите и дядовците или прабабите и прадядовците — на своите внуци или правнуци,

нежененият/неомъженият родител — на другия родител,

регистрираният партньор — на другия регистриран партньор.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

За издръжката на деца няма възрастова граница: тя трябва да се плаща, докато детето е зависимо от нея, освен ако това е по вина на детето. Обикновено обаче от децата се очаква да започнат да се издържат самостоятелно, когато завършат своето образование и обучение. Според германското законодателство относно издръжката обикновено ненавършили пълнолетие деца се ползват с предимство пред навършилите пълнолетие деца. Изискванията към лицето, което дължи издръжката, са по-строги и в реда на лицата, имащи право на издръжка ненавършилите пълнолетие деца най-често се нареждат преди навършилите пълнолетие.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

За признаване на задължението за издръжка страната, която има право на издръжката, по принцип трябва да се обърне към съда, към Службата за младежта (*Jugendamt*) или към нотариус, за да получи изпълнително основание (*vollstreckungsfähiger Titel*), с което се допуска принудителното събиране на определена парична сума.

Исково производство се провежда единствено пред съда. Задължението за удовлетворяване на вземането може обаче да бъде признато пред нотариус или пред Службата за младежта. Правомощията на Службата за младежта са по-ограничени от тези на нотариуса: Службата за младежта може да регистрира задължение за издръжка на дете до 21-годишна възраст или искане на издръжка от майка или баща по повод раждането на дете.

Споровете по искове за издръжка са от семейноправен характер и се разглеждат от семейния съд (*Familiengericht*). Производствата са регламентирани в Закона за разглеждане на семейни спорове и за извънсъдебно решаване на спорове (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit* — FamFG) и в Гражданския процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung* — ZPO).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Според член 1629, алинея 1 от Гражданския кодекс (*Bürgerliches Gesetzbuch* — BGB) родителите представляват детето съвместно. Единият родител може да представлява детето самостоятелно, ако само той или тя упражнява родителските права или ако той или тя е упълномощен/а да вземе решение самостоятелно в съответствие с член 1628 от Гражданския кодекс. Следователно общото правило е, че родителите могат да предявяват иск от името на детето като негови законни представители. Според първото изречение на член 1629, алинея 2 от Гражданския кодекс обаче бащата и майката нямат право да представляват детето, когато съгласно член 1795 от Кодекса законният представител няма право да представлява детето поради конфликт на интереси. Това се отнася например за правните спорове между детето и съпруг на родителя. В такъв случай трябва да бъде назначено лице, наречено „лице, полагащо допълнителни грижи“ (*Ergänzungspfleger*), което да действа като представител на детето и да предяви иска от негово или нейно име. Исковите за издръжка представляват изключение от общото правило. Според второто изречение на член 1629, алинея 2 от Гражданския кодекс, ако родителите упражняват съвместно родителската отговорност по отношение на детето, родителят, който се грижи за детето, може да предяви иск за издръжка на детето срещу другия родител. С член 1629, алинея 3 от Гражданския кодекс тази разпоредба се изменя за случаите, когато родителите на детето имат брак помежду си, но живеят разделено или в момента има висящо дело, произтичащо от брачните отношения между тях. В такъв случай единият родител има право да предяви иск за издръжка на детето срещу другия родител само от свое собствено име. Това се прави с цел да се предотврати въвличането на детето като страна по бракоразводното дело между родителите.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Делата за издръжка се разглеждат от семейните съдилища (*Familiengerichte*), които са подразделения на местните съдилища (*Amtsgerichte*). Териториалната компетентност на съдилищата се определя по член 232 от Закона за разглеждане на семейни спорове и за извънсъдебно решаване на спорове.

Докато производството по брачното дело е висящо, по правило териториално компетентен е съдът, който е или е бил първоинстанционен съд по делото за развод. В останалите случаи териториалната компетентност често се определя по обичайното местожителство на ответника. Различно е положението при производства, които касаят задължения за издръжка на ненавършило пълнолетие дете или на дете, което се признава за ненавършило пълнолетие. В такива случаи компетентен е съдът по обичайното местожителство на детето или на родителя, упълномощен да действа от името на детето. Това обаче не се прилага, ако детето или родителят е с обичайно местожителство извън Германия.

Дете, което желае да подаде молба за издръжка срещу двамата си родители, може да направи това пред съда, който би бил компетентен да разгледа молба само срещу единия родител.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

По принцип страните по дела за издръжка трябва да бъдат представлявани пред съда от адвокат. Представителство от адвокат обаче не е необходимо, когато се подава молба за постановяване на временни и обезпечителни мерки (*einstweilige Anordnung*). Не е необходимо също така детето да има адвокат, ако Службата за младежта предоставя съдействие и го или я представлява при предявяване на иск за издръжка.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

По съдебните производства за присъждане на издръжка се начисляват съответни разходи (такси и разноски). Съдебната такса (равна на тройния размер на основната съдебна такса) е дължима на съда при подаването на молбата. Размерът на таксата се базира на цената на иска (*Verfahrenswert*). Адвокатското възнаграждение също зависи от цената на иска. Цената, която се взема предвид, е размерът на исканата издръжка за първите дванадесет месеца след подаването на молбата, но не повече от размера на исканата издръжка. При подаване на молбата се прибавят всички суми, които вече са дължими по издръжката.

Пример:

Законният представител на десетгодишно дете предявява иск за минималния размер на издръжката (понастоящем 364 EUR на месец): цената на иска е 4 368 EUR. В този случай съдебната такса за покриване на разходите за производството е 339 EUR (113 EUR x 3). Съпругата на архитект иска издръжка за раздяла и покриване на разходи за здравеопазване в размер на 1 900 EUR на месец: цената на иска е 22 800 EUR. Съдебната такса е 933 EUR (311 EUR x 3). Тъй като разходите са различни, не може да се правят обобщения. Когато е приложимо, хонорарът на адвоката, на когото е поверено делото, се дължи в допълнение към съдебните такси.

Основните нива на таксите са посочени в следната таблица, в която са обхванати искове с цена до 500 000 EUR:

Цена на иска до ... EUR	Хонорар ... EUR	Цена на иска до ... EUR	Хонорар ... EUR
300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1 200	55	65 000	556
1 500	65	80 000	656
2 000	73	95 000	756
2 500	81	110 000	856
3 000	89	125 000	956
3 500	97	140 000	1 056
4 000	105	155 000	1 156
4 500	113	170 000	1 256
5 000	121	185 000	1 356
6 000	136	200 000	1 456
7 000	151	230 000	1 606
8 000	166	260 000	1 756
9 000	181	290 000	1 906
10 000	196	320 000	2 056
13 000	219	350 000	2 206
16 000	242	380 000	2 356
19 000	265	410 000	2 506
22 000	288	440 000	2 656
25 000	311	470 000	2 806
30 000	340	500 000	2 956
35 000	369		

Съдебните разноски се заплащат от страната, която е осъдена със съдебното решение да ги плати. По принцип това е изгубилата страна.

Ищци, които поради своето лично и икономическо положение не са в състояние да платят изцяло съдебните разноски или които могат да плащат само на вноски, имат право да поискат правна помощ (*Verfahrenskostenhilfe*), с която да си помогнат за покриване на разходите по производството за присъждане на издръжка. За да се отпусне правна помощ обаче е необходимо планираният иск или защитата да има разумни шансове за успех и да не изглежда като злоупотреба с право. В зависимост от доходите и имущественото състояние на ищеца, отпуснатата правна помощ покрива изцяло или частично съдебните такси и разноските за собствения адвокат на страната.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Издръжката трябва да се плаща редовно. Нейният размер се определя от потребностите и нуждите на страната, имаща право на издръжка, и от способността на дължачия издръжката да плаща. В тази връзка регионалните съдилища от втора инстанция (*Oberlandesgerichte*) са разработили таблици и насоки, които да се използват за определяне на единна ставка за елементите, които трябва да се вземат предвид. Най-известната е „дюселдорфската таблица“, която е широко използвана за изчисляване на издръжката за дете.

Ако има промяна във фактическите обстоятелства, на които се основава съдебното решение, то може да бъде изменено по искане на страната, имаща право на издръжка, или на длъжника на издръжката. Според първото изречение на член 1612а, алинея 1 от Гражданския кодекс издръжката за ненавършило пълнолетие дете може също така да бъде индексирана в размер, възлизаш на процент от действащия към момента минимален размер на издръжката. Минималният размер на издръжката е уреден в член 1612а, параграф 1, изречения 2 и 3 от Гражданския кодекс и нараства стъпаловидно на три етапа с нарастване на възрастта на детето. Ако в съдебното решение е предвидено индексирание на издръжката, не е необходимо решението да се изменя, когато детето достигне съответната нова възрастова група.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

По принцип издръжката трябва да се плаща ежемесечно и авансово на страната, имаща право на нея, или — в случай на ненавършили пълнолетие деца — на родителя, който се грижи за тях, или на страната, която по друг начин има право да получава плащането.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Една от възможностите е да се прибегне до принудително изпълнение (*Zwangsvollstreckung*) на дължимото вземане за издръжка. За принудителното изпълнение се прилагат общите правила в тази област.

Задължението за плащане на издръжка е подсилено и от факта, че за нарушаването му е предвидено налагане на наказателноправна санкция. Лице, нарушило задължение за плащане на издръжка, може да бъде осъдено на лишаване от свобода до три години или плащане на глоба. Ако трябва неизбежно да се наложи наказание лишаване от свобода, съдът може да отложи изпълнението на присъдата и да разпорежи на осъдения да изплати дължимата издръжка. Съдът отменя отложеното изпълнение на присъдата, ако осъденият допусне грубо или постоянно нарушаване на съдебното разпореждане, с което дава основание за пораждаване на опасения, че може да извърши и други престъпления, и по-специално да не изпълни задължението си за издръжка. За лица, извършващи за първи път престъпление, прокуратурата може временно да се въздържа от повдигането на обвинения или съдът може временно да спре наказателното производство, при условие че в същото време на обвинения се даде предписание да плати дължимата издръжка в определен размер.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Съдебният изпълнител (*Gerichtsvollzieher*) може да налага заповед (*Pfändung*) върху движимото имущество като обезпечителна мярка (член 808, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс). При това следва да се спазват разпоредбите, предвиждащи ограничения за заповирането, по членове 811—812 от Гражданския процесуален кодекс. Не подлежат на заповед вещите [*несеквестрируеми вещи*], посочени в член 811 от Кодекса. Предвидено е изключение за стоки, които са закупени при условията на запазване на правото на собственост до изплащане на цената (*Eigentumsvorbehalt*), както е посочено в член 811, алинея 2 от Кодекса. Според членове 811а и 811b от Кодекса се допуска ценни вещи, които съгласно член 811 са несеквестрируеми, да бъдат заменени от вещи с по-ниска стойност, изпълняващи същата функция. Жилището на длъжника може да се претърсва без неговото или нейното съгласие само въз основа на съответна заповед, издадена от съдия (член 758а от Гражданския процесуален кодекс).

Запорът върху вземания се налага от съда по изпълнението (*Vollstreckungsgericht*). Членове 850 и сл. от Гражданския процесуален кодекс предвиждат изключения по отношение на заповирането на трудовите доходи на длъжника. Размерът на трудовия доход, който не подлежи на заповед [*несеквестрируем доход*], зависи както от размера на приходите, така и от броя на лицата, които имат законно право да получават издръжка от длъжника. В помощ на изчислението е съставена таблица на размерите на несеквестрируемия доход. Таблицата е включена като приложение към член 850с от Кодекса. Тя се преразглежда редовно и при нужда сумите се коригират.

Ако принудителното изпълнение е във връзка с вземане за издръжка или вземане, произтичащо от неправомерно умишлено действие, според член 850d, респективно член 850f от Гражданския процесуален кодекс съдът по изпълнението може, по молба на вискателя, за определи различен размер на несеквестрируемия доход. Член 850f, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс предвижда възможност длъжникът също да подаде молба за промяна на този размер, ако има специални лични потребности.

Съгласно член 850k от Гражданския процесуален кодекс е възможно банкова сметка на длъжника да бъде защитена от заповиране. Такава сметка се нарича „сметка Р“ (*P-Konto*). С това се цели да се осигури разумен стандарт на живот за длъжника и лицата на негова или нейна издръжка. На първо място, „сметката Р“ има автоматична защита от налагане на заповед върху салда до размера на основната необлагаема сума, която понастоящем е 1 028,89 EUR на календарен месец. При определени обстоятелства размерът на защитената базова сума може да бъде завишен, напр. поради други задължения за издръжка, които са обвързващи за длъжника: базисната защитена сума се увеличава с 387,22 EUR за първото лице и след това с 215,73 EUR на човек до петото лице. Помощите за деца и някои социалноосигурителни плащания също се ползват с допълнителна защита. Обикновено всички, което длъжникът трябва да направи за получаването на такава защита, е да представи доказателство пред банката. В някои специфични случаи (напр. когато длъжникът има специални потребности поради заболяване) несеквестрируемата сума по банкова сметка може да бъде коригирана за всеки отделен случай от съда по изпълнението (член 850k, алинея 4 от Кодекса).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Разпоредването за изплащане на издръжка е обикновено изпълнително основание (*Vollstreckungstitel*) за парично вземане, което означава, че по принцип страната, имаща право на издръжка, трябва да се придържа към обичайните правила за принудително изпълнение и трябва самостоятелно да осигури изпълнението на вземането.

Службата за младежта обаче може да помогне за събирането на вземането, ако осигурява съдействие на дете. От Службата могат да помогнат на детето по молба на родител, който самостоятелно упражнява родителската отговорност по отношение на детето, или, ако родителите съвместно упражняват отговорността, по молба на родителя, който се грижи за детето.

Трябва да се прави разлика между този сценарий и случаите, при които страната, имаща право на издръжката, получава определени социалноосигурителни плащания, покриващи дадена потребност, която в противен случай би била покрита от плащането на издръжка. Ако получателят на подобни социалноосигурителни плащания има изискуемо и неизплатено вземане срещу страната, която дължи издръжката, по правило вземането за издръжка се прехвърля (цедира) на компетентния публичен орган, който след това предявява вземането за издръжка от свое име.

В някои специални случаи, когато детето се отглежда от самотен родител и другият родител не плаща каквато и да било парична издръжка, е възможно за ограничен период от време да се извършват плащания по Закона за авансовото плащане на издръжка (*Unterhaltsvorschussgesetz* — UVG). След това Службата за авансово плащане на издръжка (*Unterhaltsvorschusskasse*) събира вземанията по издръжката, които са ѝ прехвърлени.

Освен това, ако длъжникът на издръжката не плаща никаква издръжка и трябва да бъде платена социална помощ (*Sozialhilfe*) (ако се приеме, че останалите изисквания за получаване на социална помощ са изпълнени), вземанията за издръжка се прехвърлят на доставчика на социалната помощ (по същия начин като горепосочените авансови плащания), след което той може да потърси принудително изпълнение. В случай на базовото обезщетение за лица, търсещи работа (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*), прехвърлянето (цесията) се извършва само след изпращане на писмено известие от платилият доставчик на помощи до длъжника на издръжката.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Плащанията по Закона за авансовото плащане на издръжка и плащанията на социални помощи и на базово обезщетение за лица, търсещи работа, посочени в отговора на въпрос 12, представляват самостоятелни социалноосигурителни плащания с ограничен обхват и не представляват издръжка в тесния смисъл на думата. Те се плащат направо на вискателя от компетентните публични органи. Те не зависят от това дали може или не може да бъде събрано вземането за издръжка. Публичните органи, на които се прехвърля вземането за издръжка, могат да прибегнат към принудително събиране на вземането от свое собствено име.

За разлика от плащанията по Закона за авансовото плащане на издръжка и плащанията на социална помощ и на базово обезщетение за лица, търсещи работа, съдействието, предоставяно от Службата за младежта във връзка с вземания, не поражда отделно право на плащане от отговорния публичен орган. В този случай ролята на публичния орган е ограничена до това да помогне на взискателя да предяви и събере принудително вземането за издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Ако взискател на издръжка желае да събере чрез принудително изпълнение вземането си за издръжка от длъжник, който е с местожителство в чужбина, той или тя може да поиска съдействие от Федералната служба за правосъдие (*Bundesamt für Justiz*) в Бон. Федерална република Германия е определила Федералната служба за правосъдие за централен орган по отношение на презгранични производства за издръжка.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Молбите по член 55 от Регламента на ЕС за задълженията за издръжка или по член 2, параграфи 1 и 2 от Конвенцията на ООН от 1956 г. от взискател с местожителство в Германия, се подават в Федералната служба за правосъдие в Бон, която ги предава на замоления централен орган. Данните за контакт на централния орган са следните:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn

Deutschland

Ел. поща: auslandsunterhalt@bfj.bund.de

Тел.: +49(0)228 99410 40

Факс: +49(0)228 99410 5202

<https://www.bundesjustizamt.de/>

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Една от новите задачи, с които е натоварен централният орган съгласно Регламента на ЕС за задълженията за издръжка, се състои в това, че той вече може да обработва и някои молби, подадени от лица, длъжащи издръжка.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Тези молби трябва да се подават чрез централния орган на държавата по местожителство. Оттам те се препращат до централния орган на Федерална република Германия.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

По правило таксите по производството за издръжка се дължат авансово. В рамките на приложното поле на Регламента за задълженията за издръжка, правна помощ се предоставя съгласно членове 44—47 от регламента. При определени обстоятелства задължението за авансово плащане не се прилага, по-специално ако е предоставена правна помощ.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Германия е предоставила на своя централен орган — Федералната служба за правосъдие — необходимите правомощия, за да се гарантира ефективността на мерките, описани в член 51.

Последна актуализация: 01/06/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.